

שמע ישראל בברכת מלכויות

Rabbi Mark Dratch

1. ברכת מלכויות

עלינו לשבח לאדון הכל, ... כי המלכות שלך היא, ולעולמי עד תמלך בכבוד.

1. כפתוב בתורתך: ה' ימלוך לעולם ועד.
2. ונאמר: לא הביט און ביעקב, ולא ראה עמל בישראל, ה' א-להיו עמו, ותרועת מלך בו ונאמר: ויהי בישרון מלך בהתאסף ראשי עם יחד שבטי ישראל.
3. ובדברי קדשך כתוב לאמר: כי לה' המלוכה ומשל בגוים.
4. ונאמר: ה' מלך גאות לבש, לבש ה' עוז התאזר, אף תפון תבל בל תמוט.
5. ונאמר: שאו שערים ראשיכם והנשאו פתחי עולם ויבוא מלך הכבוד. מי זה מלך הכבוד ה' עזו וגבור ה' גבור מלחמה. שאו שערים ראשיכם ושאו פתחי עולם ויבוא מלך הכבוד. מי הוא זה מלך הכבוד ה' צ-באות הוא מלך הכבוד סלה.
6. ועל ידי עבדיך הנביאים כתוב לאמר: פה אמר ה' מלך ישראל וגואלו ה' צ-באות, אני ראשון ואני אחרון, ומפלעידי אין א-להים.
7. ונאמר: ועלו מושעים בהר ציון לשפוט את הר עשו והיתה לה' המלוכה.
8. ונאמר: והיה ה' למלך על כל הארץ ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד.
9. ובתורתך כתוב לאמר: שמע ישראל ה' א-להינו ה' אחד.

א-להינו וא-להי אבותינו, מלך על כל העולם כלו בכבודך, והנשא על כל הארץ ביקרך, והופע בהדר גאון עזך על כל יושבי תבל ארצך, וידע כל פעול, כי אתה פעלתו, ויבין כל צור, כי אתה יצרתו, ויאמר כל אשר נשמה באפו, ה' א-להי ישראל מלך, ומלכותו בכל משלה. קדשנו במצותיך, ותן חלקנו בתורתך, שבענו מטובך ושמחנו בישועתך, וטהר לבנו לעבדך באמת, כי אתה א-להים אמת, ודברך אמת וקיים לעד. ברוך אתה ה', מלך על כל הארץ, מקדש ישראל ויום הזכרון.

2. תלמוד בבלי מסכת ראש השנה דף לב עמוד ב

We require 4 Torah verses proclaiming God's kingdom, yet there are only 3 mention the word *melekh*. *Shema Yisrael*, whose theme is *malkhut*, is the fourth.

תניא נמי הכי, אמר רבי אלעזר ברבי יוסי: וותיקין היו משלימין אותה בתורה.

Talmud, Rosh Hashanah 32b

Rabbi Elazar, son of Rabbi Yosei, said: Pious individuals [*vatikim*], who were scrupulous in their performance of mitzvot, would conclude the series with a single verse from the Torah.

בשלמא זכרונות ושופרות - איכא טובא, אלא מלכויות תלת הוא דהויין ה' א-להיו עמו, ותרועת מלך בו, ויהי בישרון מלך, ה' ימלוך לעולם ועד, ואנן בעינן עשר, וליכא! - אמר רב הונא, תא שמע: שמע ישראל ה' א-להינו ה' אחד - מלכות, דברי רבי יוסי. רבי יהודה אומר: אינה מלכות.

The Gemara asks: **Granted**, it is possible to conclude **Remembrances and Shofarot** with a verse from the Torah, as **there are many** such verses. **However**, with regard to **Kingship**, **there are only three**: “The Lord his God is with him, and the sounding of a king is among them” (Numbers 23: 21); “And he was king in Jeshurun” (Deuteronomy 33: 5); and: “The Lord shall reign for ever and ever” (Exodus 15: 18). **And we require ten verses, and according to Rabbi**

Yosei **there are not** enough, as he maintains that one should recite four verses from the Torah, the first three and the concluding one. **Rav Huna said: Come and hear** a solution from that which was taught in the *Tosefta* (2: 11): The verse: **“Hear, O Israel, the Lord our God, the Lord is one”** (Deuteronomy 6: 4), is a verse of **Kingship**; this is **the statement of Rabbi Yosei. Rabbi Yehuda says: It is not** a verse of **Kingship**.

וְיָדַעְתָּ הַיּוֹם וְהַשַּׁבָּת אֵל לְבָבְךָ כִּי ה' הוּא הָאֱלֹהִים בְּשֵׁמִים מִמַּעַל וְעַל הָאָרֶץ מִתַּחַת אֵין עוֹד.
- מלכות, דברי רבי יוסי. רבי יהודה אומר: אינה מלכות.
אתה הראת לדעת כי ה' הוא האֱלֹהִים אֵין עוֹד מִלְבָּדוֹ. - מלכות, דברי רבי יוסי. רבי יהודה
אומר: אינה מלכות. ...

Know this day, and lay it to your heart, that the Lord, He is God in heaven above, and upon the earth beneath; **there is none else”** (Deuteronomy 4: 39), is a verse of **Kingship**; this is **the statement of Rabbi Yosei. Rabbi Yehuda says: It is not** a verse of **Kingship**. **“To you it was shown, that you might know that the Lord, He is God; there is none else beside Him”** (Deuteronomy 4: 35), is a verse of **Kingship**; this is **the statement of Rabbi Yosei. Rabbi Yehuda says: It is not** a verse of **Kingship**.

Is there a difference between the invocation of the word *melekh* and the use of the term *malkeinur*?

זָמְרוּ אֶל־לַהֲיִים זָמְרוּ לְמַלְכֵנוּ זָמְרוּ כִּי מֶלֶךְ כָּל הָאָרֶץ אֱלֹהִים זָמְרוּ מִשְׁכִּיל שְׁתִּים דְּבַרֵי ר' יוסי ר' יהודה אומר אחת

Talmud, Rosh Hashanah 32b

Similarly, the Gemara discusses the following verses: **“Sing praises to God, sing praises, sing praises to our King, sing praises. For God is the King of all the earth; sing praises in a skillful song”** (Psalms 47: 7–8). These are counted as **two** verses of **Kingship**; this is **the statement of Rabbi Yosei. Rabbi Yehuda says: They count as only one** verse of **Kingship**, as the phrase: **“Sing praises to our King,”** is referring to God as the King of the Jewish people, not the King of the entire world.

.3 ברכות מ' ע"ב

Every *berakah* requires mentioning the Name of God (*shem*) and *malkhut* (God's kingdom)

גופא אמר רב כל ברכה שאין בה הזכרת השם אינה ברכה ורבי יוחנן אמר כל ברכה שאין בה מלכות אינה ברכה:

Talmud, Berakhot 40b

Rav said, Any blessing which does not contain a mention God's Name is not a blessing. And Rabbi Yohanan said, Any blessing which does not contain in it God's Kingship is not a blessing.

.4 תוספות שם

Where are the *shem* and *malkhut* in the first blessing of the *Shemoneh Esrei*?

אמר אבבי כוותיה דרב מסתברא כו': י"מ דמסתברא ברייתא כוותיה ומיהו רב אלפס פסק כר' יוחנן וכן פסק ר"י דכל ברכה שאין בה מלכות שמים אינה ברכה ולכך היה אומר ר"י שאם היה מדלג מלכות של ברכת המוציא שצריך לחזור ולברך ואפ"י דלג תיבת העולם בלבד דמלך לבד אינו מלכות וברכות של שמונה עשרה אין בהן מלכות דאינן באין בפתיחה ובחתימה אין שייך מלכות אבל א-להי אברהם הוי כמו מלכות דאברהם אבינו המליך הקב"ה על כל העולם שהודיע מלכותו ומעין שבע דמצלי בשבת הואיל ויש בה הא-ל הקדוש שאין כמוהו היינו כמו מלכות כמו שמע ישראל ה' א-להינו ה' אחד דהוי במקום מלכות ולפי מה דפרישית דכל היכא דכתיב א-להי אברהם הוי כמו מלכות ניחא ולר' יוחנן לא קשיא דלא תני מלכותך דאטו כרוכלא כל האי לימני וליזיל:

Tosafot

...The *berakhot* of the *Amidah* do not contain *malkhut*

1. "The God of Abraham" is like *malkhut* since Abraham crowned God over whole world, by informing them about His Sovereignty.
2. And as for the *Berachah Achat Me'e'in Sheva* that we recite on Friday night ... The phrase "The holy God to Whom nothing is similar" is akin to *malkhut*.
3. This is similar to the verse of *Shema Yisrael* which is in place of *malkhut*.

5. רש"י על דברים ו' ד'

Rashi interprets the *Shema* as a vision of the messianic future:

ה' א-להינו ה' אחד. ה' שְׁהוּא א-לֵהֵינוּ עֵתָהּ, וְלֹא א-לֵהֵי הָאֲמוֹת, הוּא עֵתִיד לְהִיּוֹת ה' אֶחָד, שְׁנֵאָמַר (צפ' ח') כִּי אֶז אֶהַפֵּד אֶל עַמִּים שְׁפָה בְרוּרָה לְקִרְאָ כָלֶם בְּשֵׁם ה', וְנֵאָמַר (זכריה י"ד) בַּיּוֹם הַהוּא יְהִי ה' אֶחָד וְשִׁמוֹ אֶחָד (ע' ספרי):

Rashi, Deut. 6:4

The Lord who is now our God and not the God of the other peoples of the world, He will at some future time be the One (sole) ה', as it is said, (Zephaniah 3: 9) "For then I will turn to the peoples a pure language that they may all call upon the name of the Lord", and it is further said, (Zechariah 14: 9) "In that day shall the Lord be One (אחד) and His Name One."

6. בראשית רבה (וילנא) (פרשת בראשית) פרשה יז סימן ד

According to the Midrash, Adam not only gives names to the animals, Adam names God!

א"ר אחא בשעה שבא הקדוש ברוך הוא לבראת את האדם, נמלך במלאכי השרת, אמר להן נעשה אדם, אמרו לו אדם זה מה טיבו, אמר להן חכמתו מרובה משלכם, הביא לפניכם את הבהמה, ואת החיה, ואת העוף, אמר להם זה מה שמו ולא היו יודעין, העבירן לפני אדם, אמר לו זה מה שמו, אמר זה שור, זה חמור, זה סוס, וזה גמל, ואתה מה שמך אמר לו אני נאה להקרא אדם שנבראתי מן האדמה, ואני מה שמי, א"ל לך נאה להקראות א-דני שאתה אדון לכל בריותיך, א"ר אחא (ישעיה מב) אני ה' הוא שמי הוא שמי שקרא לי אדם הראשון.

Midrash, Bereishit Rabbah 17:4

...And I (asked God), what is My Name? (Adam) said to Him, to You it is fitting to call *Adonay* for You are the Master of all Your creation. Said R. Aha, (Isaiah 42), "I am God, that is My Name," that is My Name by which I was called by the first man.

7. אדון עולם

אֲדוֹן עוֹלָם אֲשֶׁר מְלֻךְ – בְּטָרָם כְּלִי צִיר נִבְרָא,
לְעֵת נַעֲשֶׂה בְּחֻפְצוֹ כָּל – אֲזִי מְלֻךְ שְׁמוֹ נִקְרָא

Eternal master, who reigned, before any creation was created,

When it was finished according to his will, then "King" His name was proclaimed to be.

8. תהילים צ"ג

הַיּוֹם יוֹם שִׁישִׁי בַשַּׁבָּת, שָׁבוּ הָיוּ הַלְוִיִּים אוֹמְרִים בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ
ה' מְלֻךְ גָּאוֹת לְבָשׁ לְבָשׁ ה' עַז הַתְּאֲזָר אֶף תִּכּוֹן תִּבְלָל בַּל תִּמּוּט.

The Lord reigns, he is robed in majesty; the Lord is robed in majesty and armed with strength; indeed, the world is established, firm and secure.

9. ליקוטי הלכות/אורח חיים/הלכות קריאת שמע/הלכה ג אות י

How does R. Nachman reinterpret the obligation to hear yourself recite the words of the *Shema*? How does he explain the permission to recite the *Shema* in any language?

וזה שאמרו רז"ל ולמדו שני לימודים מתיבת שמע. כי דרשו שמע השמע לאזניך מה שאתה מוציא מפיך וגם דרשו שמע בכל לשון שאתה שומע... שמותר לומר קריאת שמע בכל שבעים לשונות. כי שניהם אחד כי קריאת שמע בפה בחינת השמע לאזניך הוא כדי לפרסם אלקותו בפני כל דרי מטה כנ"ל. וזהו בעצמו בחינת שמע בכל לשון וכו'. דהיינו שיכולין לגלות אלקותו יתברך אפילו בכל לשונות הגוים. כי מלא כל הארץ כבודו, וזהו בעצמו בחינת הנ"ל בחינת השגת דרי מטה בחינת הקיצו ורננו שוכני עפר. שלא יהיו מייאשין עצמן כמו שכתוב שם במאמר הנ"ל. כי אפילו כשנופל למקום שנופל ח"ו שזה בחינת לשונות הגוים שהם בחינת כל התאות רעות וכו'. ואף על פי כן יכולין לגלות אלקותו גם שם בבחינת הקיצו ורננו שוכני עפר על ידי בחינת כל. שהוא בחינת קריאת שמע בפה כנ"ל בחינת השמע לאזניך וכו'. וזהו בעצמו בחינת שמע בכל לשון כי מלא כל הארץ כבודו ולית אתר פנוי מיניה וכו' כנ"ל ברוך ה' לעולם אמן ואמן

Rabbi Nachman of Bratzlov, Likutei Halakhot

...It was taught that one must recite the *Shema* loud enough so that one's ears may hear that which one's mouth recites... And it is permissible to recite the *Shema* in all 70 languages. These two rulings are, in fact, one: Reciting the *Shema* aloud is for the purpose of proclaiming His goodness to all who dwell on earth... and that is the purpose of reciting it in all languages...

10. ר' צדוק הכהן מלובלין - צדקת הצדיק אות ג

What are the implications of R. Tzadok Ha-Kohen's teaching about the subjectivity of the times of the recitation of the *Shema*?

עיקר הקריאת שמע קבלת עול מלכות שמים ועול תורה ומצוות כדאיתא (ברכות י"ג א) וצריך ביום ולילה. ולא בבוקר וערב אלא בשכבך ובקומך עיין שם (י"א א). דיהיב הזמן בזה משום דהבוקר וערב הם שינויים בעולם ולא באדם והיה די בקבלה אחת לשניהם רק מפני השינויים שבאדם שביום קם ועוסק במלאכתו וצריך קבלת עול מלכות שמים שכל מעשיו יהיו לשם שמים כמו שאמרו (עירובין ס"ה א) אנו פועלי דיממא, כפועלים העושים מלאכה שכל מעשיהם לאדון ואפילו בברכת המזון מקצר בשביל עבודתו. ובלילה עת שכיבה ומנוחה צריך גם כן קבלת עול מלכות שמים שגם בשכבו על מטתו ידע לפני מי הוא שוכב כמו שכתב בהג"ה דריש אורח חיים. וזה מלאכה יותר גדולה. וכמו ששמעתי בזה על פסוק (בראשית כ"ח י"ב) ויחלום יעקב שמהחלומות ניכר מעלת האדם אם גם כשאינו עושה כלום רעיונותיו רק והנה ה' נצב עליו (שם). ובדבר זה צדיקים מעטים שנתפארו כן. ולכך נתנו ברכה היתירה לערבית שהוא השכיבנו לשלום :

R. Tzadok ha-Kohen of Lublin, Tzidkat ha-Tzaddik 3

The essence of the *Shema* is the acceptance of the yoke of God's Kingdom and the yoke of His commandments, and it must be both during the day and at night. Actually, not in the morning and the evening, but, rather, "when you lie down and when you rise up"... Day and night are objective periods, relating to the external world, and (if so), one recitation a day would suffice. But "when you lie down and when you rise up" relate to the different experiences of a person: when he rises in the morning and goes out to work...and at night, when he goes to bed, that person should know before Whom he is sleeping...

11. ר' צדוק הכהן מלובלין - צדקת הצדיק אות ד

According to R. Tzadok Ha-Kohen, what important lesson can we derive from the daily order in which we recite the *Shema*?

מצוה ראשונה שנתחייב האדם כשנעשה האדם בן שלוש עשרה שנה הוא קריאת שמע של ערבית שהוא הראשית כמו שנתבאר לעיל, כי הוא וברכות אחד רק שהברכות בפרט המעשים

וְזוּ בְכָלֵל עַל כָּל מַעֲשֵׂה הַקִּיּוּמָה וְעַל כָּל מַעֲשֵׂה הַשְּׂכִיבָה וְשֶׁל עֶרְבִית קוּדֵם כְּדַפְתַּח בֵּיה (בְּרִכּוֹת ב' א) תֵּנָא דִּאֲקֵרָא קֵאִי. וְיִלִּיף מִבְּרִייתוֹ שֶׁל עוֹלָם לְעִנִּין קִבְלַת עוֹל מַלְכוּת שָׁמַיִם דְּבִרְיָשָׁא חֲשׂוּכָא צְרִיךְ קִבְלַת עוֹל מַלְכוּת שָׁמַיִם אִף מִתּוֹךְ הַחֹשֶׁךְ וְהַסְּכָלוֹת וְהַעֲדָר הַמַּעֲשִׂים וְאִזְ סוּפוֹ לְקִיּוּמָה בַּעוֹשֶׁר וְנִהוּרָא דִּימָמָא הַשְּׂגָה הַבְּרִוּרָה שֶׁעַל יָדֵי זֶה נִמְשָׁךְ הַמַּעֲשֵׂה :

R. Tzadok ha-Kohen of Lublin, Tzidkat ha-Tzaddik 4

We learn the order of reciting the *Shema and the acceptance of the yoke of God's Kingdom* from the order of the creation of the world: first darkness- one must accept God's Kingdom during periods of darkness and folly and paucity of deeds, and then, in the end, he will be able to accept God's Kingdom in richness and the light of day, with a clear understanding from which deeds will follow.